

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Kiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Divre ha-yamim 1

Shelomoh ben Yitshak

Fyorda, 581 [1820/1821]

IT

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9558

דברי הימים א יא יד

מכלל יופי מן קאפיטעל יג

יג (א) לכל נגיד . כלומר לכל נגיד שבהם קרא להחיעץ עמו : (ד) כי ישר הדבר . פועל עבר כי השי'ן פתוחה : (ו) אשר נקרא שם . ובספר שמואל פירש שם ה' צבאות יושב הכרובים עליו לפיכך נקרא שם ומה שנקרא שם כן בזה המקום טה שלא קראו כן במקום אחר לפי שנתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא עליו בהיותו בשדה פלשתים : (ט) עד גורן כידון . ובספר שמואל גורן נכון ושני שמות היו לו ואפשר שנקרא כידון על שמה שם עזא מענין יראי עיניו כידו : (י) שלח ירו . ענין ההושטה : (יב) היך . הה"א תמורה אל"ף איך כי אותיות אהו"י מתחלפות וכן בה"א והיך יוכל עבר אדניזה :

יד א וישלח ה' צר מל'אכים אל דוד
ועצי ארזים וחרשי קיר וחרשי עצים לבנות
לו בית : ב וידע דוד ביהבינו יהוה למלך ער
ישראל כי נשאת למעלה מלכותו בעבור עמו
ישראל : ג ויקח דוד עוד נשים בירושלם ויורד
דוד עוד בנים ובנות : ד ואלה שמות הילודים
אשר היו לו בירושלם שמוע ושובב נתן ושלמה :
ה ויבחר ואלישוע ואלפלט : ו ונגה ונפג ויפיע :
ז ואר'ישמע ובער'ידע ואל'יפלט : ח וישמעו
פלשתים כי נמשה דוד למלך על כל ישראל
ויערו כל פלשתים לבקש את דוד וישמע דוד
ויצא לפניהם : ט ופלשתים באו ויפשטו בעמק
רפאים : י וישאל דוד באלהים לאמר האעלה
ער פלשתים ונתתם בידי ויאמר לו יהוה עלה

באור ונחתים

יד (א) וישלח חירם מלך צור . מפורש צ"ר לומר הים האיש הזה לסיוט אוהב לשבט יהוד' כן עסה חירם העדולמוי ליהוד' : וחרשי קיר וחרשי עצים . אומנים : (ב) וידע דוד כי הכימה למלך . כשראה ששלחו לו מלכי גוים תשורות : (ג) ויקח דוד וגו' . כל זה חזקו של דוד : וישמעו פלשתים כי נמשך דוד למלך על ישראל

ה ר ג ו מ א ש כ נ ז י א ס ח

יך [א] חירם, קעניג פֿאַן צור, שיקטע געוואַנדטע אַן דויד, וויא אויך צעדערנהאַלץ, מוירער אונד צימערלייטע, איהם איינען פֿאַללאַסט צו בויען. [ב] דאָ וואַרד דויד איבערצייגט, דאָס דער עוויגע איהן צום קעניג איבער ישראל בעשטעטיגטע, אונד דאָס זיין רייך האָך ערהאַבען וואורדע אום ויינעם פֿאַלקעם ישראל וויללען. [ג] דויד נאָהם נאָך מעהר ווייבער אין ירושלים, אונד צייגטע מעהר זעהנע אונד טעכטער. [ד] פֿאַלגענדע זינד דיא נאָמען דער קינדער, דיא ער אין ירושלים בעקאָם: שמוע, שובב, נתן, שלמה; [ה] יבחר, אלישוע, אלפלט; [ו] נונה, נפג, יפיע; [ז] אלישמע, בעלירע אונד אליפלט. [ח] דאָ דיא פלשתים הערטען, דאָס דויד צום קעניג איבער גאַנץ ישראל געוואַלכט וואַרדען וואַר, צאָגען זיא אַללע הינאוויף, דויד צו זוכען; דויד הערטע עס, אונד צאָג געגען זיא אויז. [ט] דיא פלשתים קאָמען, אונד ברייטעטען זיך אויז אין דעם טהאַלע רפאים. [י] דויד פֿראַגטע דען עוויגען, אונד שפראַך: „זאָלל איך געגען דיא פלשתים הינאוויף ציהען, אונד ווירסט דוא זיא אין מיינע האַנד גע.

ב א ו ר

יך (א) וישלח חירם מלך צור וכו'. מפורש בנראשית רבה: למוד היה האיש הזה, להיות אהוב לשנט יהודה, כן עשה חירם העדולמי ליהודה (ראשית ל"א י"ב). (רד"ק). וחרשי קיר וחרשי עצים. ובשמואל (ב' ה' י"א): וחרשי עץ וחרשי חכין קיר. לבנות לו בית. ובשמואל (ס"ג): ויבנו בית לדוד. (ב) וידע דויד וכו'. כשראה, ששלחו לומלכי גוים תשורת. (רד"ק). (ג) ויקח דויד עוד נשים בירושלים וגו'. אחרי בוא דוד בחברון, ולכד את יושלים מיד היבוסי, לקח עוד נשים ופילגשים (שמואל ב' ה' י"ג), ומהן נולדו עוד לדוד בנים ובנות, ופה קרא הכתוב גם את הפילגשים בשם נשים. (ד) הילודים. כמו הילדים, וכן (מלכים א' ג' כ"ו) הילוד כמו הילד, ועל פ"ז תרגמתי. שמוע וכו'. ראה למעלה ז' מזה (ג' ה' וגו'). (ז) ובעלירע. ולמעלה מזה (ג' ס') ובספר שמואל (ה' ט"ז) כתוב: ואלירע. (ח) וישמעו פלשתים וכו'. לפי כי פלשתים היו מושלים כל הימים, עד שנא שאל ודוד, כדכתיב בשאון (שופטים ט"ז י"א) ויאמרו לשאון, הלא ידעת, כי מושלים בנו פלשתים, וכן בשמואל (ס"א ד' ט') התחזקו והיו לאנשים פלשתים, כן תעבדו לעבדים, כאשר עבדו לכסוגו, וכן למעלה בפרשה זו (יו"ד ז') ויראו כל איש ישראל וגו', ויעזבו עריהם וינסו, ויבואו פלשתים וישבו בהם, ובאותן שבע שנים, שמלך דוד בחברון לבד (שמואל ב' ה' ה'), לא אמרו דבר, ולא קראו על שמלך דוד בחברון, כי אמרו, מה לנו? שמה נבינו או שרמנוהו לדוד על חברון, אבל פשטת למלך על כל ישראל, אז עלו כל הפלשתים, לבקש את דוד, שלא רנו שיהא מלך בישראל, אלא שעוד הם יהיו מושלים עליהם. (רד"ק). ויצא לפניהם. ובשמואל (ב' ה' י"ז) כתוב: וירד אל המזדה: (ט) ויפשוטו. ובשמואל (ס"ג פסוק י"ח): וינטשו, והענין אחד. (י) פלשתיים. יתיר ו"ד, על פי המסורה. (יא) ויעלו בבעל פרציה. מופתעל

ה ר ג ו ם א ש כ נ ז

בען ? " אונד דער עוויגע אַנטוואַרטעטע איהם : " ציהע הינאויף ! איך
 װערדע זיא אין דיינע האַנד געבען . " [יא] דאָ זיא גון נאָך בעל
 פרצים הינאויף צאָגען , זאָ שלוג זיא דויד דאָזעלבסט ; אונד דויד
 שפראַך : " דער עוויגע רים , דורך מיינע האַנד , מיינע פֿיינדע הינ
 װעג , וויא איין רים דעם וואַסערס ; " דאָהער נאָנטע מאַן יענען
 אָרט בעל פרצים (עכנע דער וועגרייסונגען) . [יב] זיא ליסען איהרע
 געטטער דאָרט , אונד דויד בעפֿאהל , דאָס זיא אין פֿייער פֿערבראַנט
 ויאורדען . [יג] דיא פלשחים ערשינען נאָך איינמאָהל , אונד בריי
 טעטען זיך אויז אים טהאַלע . [יד] דויד פֿראַגטע גון ווידער דען עוויגען ,
 אונד דער עוויגע אַנטוואַרטעטע איהם : " ציהע ניכט גראַדע הינטער
 איהנען הער ! אומרינגע זיא , אונד גרייפֿע זיא אַן דען מוילבעערביימען
 געגענאיבער . [טו] אונד הערסט דוא דאָז גערייש דער שרייטע
 " אויף דען גיפֿעלן דער מוילבעערביימע , זאָ ריקקע פֿאַר אין דען
 " קאַמפֿף ! דאָן ציהט דער עוויגע פֿאַר דיר הער , דאָז העער דער
 " פלשחים צו שלאָגען . " [טז] דויד טהאַט , וויא איהם דער עוויגע
 בעפֿאהל , אונד זיא שלוגען דאָז העער דער פלשחים פֿאַן גבען ביוגורה .
 [יז] דויד'ס רוהם ערשאַלל אין אַללען לענדערן , אונד דער עוויגע
 פֿלעסמע אַללען פֿעלקערן אַנגסט פֿאַר איהם איין .

טז [א] דויד לים זיך הייווער אין דער שטאָדט דויד'ס ערבויען ;
 בערייטעטע איינע שטעללע פֿיר דיא לאַדע דעם עוויגען , אונד
 לים .

ב א ו ר

הפּלשתיס , ודורגס הוא עלה אחריהם בנעל פּרנסיס , כאמור בשמואל (שס פסוק כ') :
 ויבא דויד בנעל פּרנסיס . (יב) ויאמר דויד וישרפו באש . ובשמואל (שס פסוק כ"א)
 כתוב : וישאס דוד ואכשיו , ומלת וישאם שס נס היא ענין גדיפה , מלשון משאת העשן מן
 העיר (שופטים כ' ל"ח) , וכן מרגס שס הכסדי ואוקדיכון דוד וגברוהי . (יג) ויפשוטו
 בעמק . ובשמואל (שס פסוק כ"ג) : וינטשו בעמק רפאים . (יד) לא תעלה אחריהם
 וכו' לא תעלה אחרי הפּלשתיס בדרך ישר , רק תסנב אותם , ובאת אליהם ממול הככאים ,
 וקרוב לזה כתוב בשמואל (שס פסוק כ"ג) : לא תעלה , הסנ אל אחריהם , ועל פי זה
 תרגמתי . הככאים . פירשו בו תותיס . (רד"ק) . ותותיס הס הענים , הנקראים בלשון
 אשכנז : (מוילבעערביימע) . (טו) ויהי כשטעך וגו' . אס תשמע קול צעדי בני אדם ,
 הנשמעים בין העלים בראשי הככאים , ותדע מזה את קרבות מחנה הפּלשתיס , אז תבא
 למלחמה עמהם . אז תצא במלחמה . ובשמואל (שס פסוק כ"ד) כתוב : אז תסרן ,
 והענין אחר , ראה שס במכרשים . כי יצא האלהים לפניך . ובשמואל (שס) : כי אז
 יבא ה' לפניך , וכן מתורגס פה . (טז) ויכו את מחנה פלשתיס . ובשמואל (שס פסוק
 כ"ה) : ויך את פלשתיס . סגבעון ועד גורה . ובשמואל (שס) מנבע עד ביאך גזר .